

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

7 (120)

2011 йил 16 февраль, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Партия фой ва мақсадлари

Урганч туман кенгашидаги бошлангич партия ташкилоти фаолиятида миллий анъана ва қадриятларни тиклаш ҳамда ривожлантиришига кўмаклаши, ёшларни Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш, ахолининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга қаратилган дастурний мақсадлар асосий ўрин тутади.

Бешинчи океан

БМТнинг фан ва маданият масалалари билан шугулланувчи ЮНЕСКОнинг океанография комиссияси, денгиз ва океанлар остидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш кўмитаси мутахассислари "ёш океан"ни жиддий тадқиқ этишига киришган. Улар уммон қаъридан илм-фанга номаълум бўлган қатор қимматли маълумотларни кўлга киришига ишонишади.

Давлат

адабиёт музеи

Адабиётимиз тарихини гавдантаришда асл кўлэзма манбалярнинг аҳамияти бекиёс. Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музеи фондида араб, форс-тоҷик ва ўзбек тилларидаги бундай кўлэзмаларнинг 2000 га яқини сақланади.

3 ПАРТИЯ ҲАЁТИ

• ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

ФРАКЦИЯ ЙИГИЛИШИ

УНДА ОМБУДСМАННИНГ 2010 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ ТҮГРИСИДАГИ ҲИСОБОТИ ТИНГЛАНДИ

7 ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси йигилишида қуий палата ялпи мажлиси муҳокамасига киришилиши назарда тутилаётган масалалар муҳокама қилинди. Унда фракция аъзолари, ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони ходимлари ва бошқа мутасадди идоралар раҳбарлари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди. Йигилиши Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, фракция раҳбари Улугбек Муҳаммадиев бошқарди.

2-бет

Бугун мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар, бунёдкорлик жараёнлари нафақат республикамиз аҳолиси, балки бутун жаҳон афкор оммаси эътиборида, десак муболага бўлмайди.

Жумладан, Президентимиз Ислом Каримовнинг 2010 йил 20 сентябрда БМТ Бош Асамблейсининг Мингийлилк ривожланиш мақсадлари бўйича олий даражадаги ялпи мажлисида "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини барпо этишининг мантикий давоми сифатида баҳоланмоқда.

8 КЎЗГУ

• ЖАРАЁН

ТАРАҚҚИЁТНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

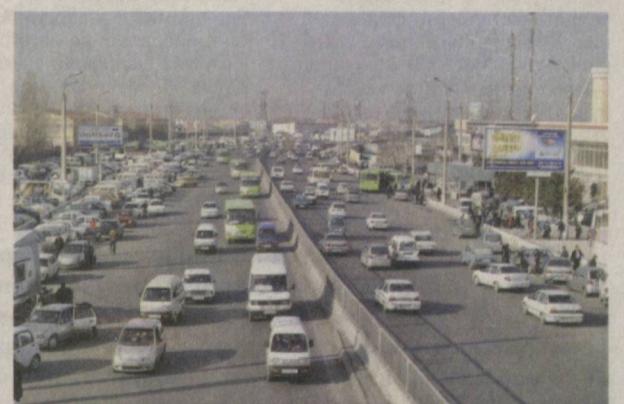
КОНЦЕПЦИЯДА УНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ КЎРСАТИБ БЕРИЛДИ

жамиятини ривожлантириш Концепцияси" деб номланган маъруzasи жаҳон ҳамжамиятияни яна бир маротаба диккэт эътиборини тортди. Президентимиз томонидан таклиф этилган Концепция мамлакатимиз истиқболи учун мўлжалланган янги босқич ҳамда демократик хукукӣ давлат ва фуқаролик жамияти асосларини барпо этишининг мантикий давоми сифатида баҳоланмоқда.

4-бет

• НИГОХ

КЎЧА ҲАРАКАТИ МАДАНИЯТИ – МИЛЛИЙ МАЊНАВИЯТИМИЗ КЎЗГУСИ

Ватанимиз мустақиллигининг 20 йили мобайинда эришилган ютуқлар панорамасини кўз олдимизга келтирсан, ҳаяжондан диллар энтиқади, ҳақиқисиз фарҳу туйғуси янада фарор, янада жўшқинроқ руҳда, кўтаринки кайфиятда шилашга, яшашга даъват этади кишини. Ҳалқимиз ҳәётининг қайси соҳасига, қайси жабҳасига қараманг погонамагона янгиланиши, юксалиши жараёнлари изчили равишда давом эттаётганига гувоҳ бўласиз.

Энг муҳими, мамлакатимиз ва кишиларимиз ҳәётида юз бертаётган ўзғаришлар шарофати ўлароқ, мухтарам Юртбушимиз бот-бот тақорраганларидек, ватандошларимизнинг тафаккури ўзгармокда, дунёка-

5-бет

• САНА

ҲАССОС ҚАЛБ ЭГАСИ

Ҳалқимизнинг юксак даражадаги маънавий бойликлари орасида Захирiddин Муҳаммад Бобур қолдиган улкан мерос алоҳида ўрин тутади. Захирiddин Муҳаммад Бобур адабиётимиз тарихидаги тақрорланмас сиймолардан биридир. У фақат ўирик адаб, буюк тарихчи, улкан олимгина эмас, балки моҳир саркарда ва буюк давлат арбоби ҳам эди.

Бобурдан бизга улкан мерос қолди. Бу мерос шоирнинг деонлари, «Бобурнома»си, бир актатор илмий, тарихий, диний-

фалсафий ва ахлоқий-таълими руҳдаги асрларидан иборат. УХожа Убайдуллонинг «Рисолай волидия»сини ўзбекча-

лаштириди, мусулмон ахлоқига оид «Мубайин» маснавийларни яратди, «Хатти Бобурий»ни иктиро қилди.

«БОБУРНОМА»да адабининг шахси, унинг таржима ҳоли, характеристи, қизиқишилари, кишиларга муносабати борасидаги қарашлари тегишили тарзда ўз аксими топган.

5-бет

• ТАҲЛИЛ

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ – УЗЛУКСИЗ ЖАРАЁН

У ТИНИМСИЗ МЕҲНАТ ВА ИЗЛANIШНИ ТАЛАБ ҚИЛАДИ

Истиқолол ўйларида таълимга, ўшларнинг билим олишига алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Биргина таълим тизимини ривожлантиришга оид кўплаб қарорлар қабул қилинди. Мустақилликнинг дастлабки ўйлариданоқ бир нечта янги олий таълим мусассасалари ташкил этилди, кўплаб институтлар университетларга айлантирилди.

Ёшларнинг илм олишиларини кўплаб-куватловчи турли жамғармалар ташкил этилди. «Кадрлар тайёрлаш Миллий дастuri», «Мактаб таъlimini rivojlanterishiшнинг umummiyliy Davlat dasturi» ва бошқа дастурлар қабул қилинди. Ўрта умумтаълим мактаблари, ўрта

максус, касб-хунар таълими ўқитувчилари, олий таълим мусассасалари профессор-ўқитувчиларининг ойлик маошлари мунтазам ошириб борилмоқда. Жаҳон андоzasига мос, чирошли касб-хунар коллежлари, ақадемик лицейлар курилди ва улар замонавий тарзда жиҳоз-

2-бет

Азима КИЁСОВА

МТ БУГУНГИ СОНДА:

СИЕСАТ 2-бет

Таълим-тарбия – узлуксиз жараён

Фракция йигилиши

ПАРТИЯ ҲАЁТИ 3-бет

Ажодлар ёди – баркамол авлод қалбида

Сусткашликка ўрин йўқ

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

4-бет

Тараққиётнинг дадил одимлари

Тадбиркорлар «Ҳамкорбанк» томонидан кўллашибаттавлатмокда

Риэлторлик хизмати

МАЊНАВИЯТ 5-бет

Кўча ҳаракати маданияти – миллий мањнавиятимиз кўзгуси

Хассос қалб эгаси

ЖАРАЁН

6-бет

Эртаклар – яхшилика етаклар

Фан равнақи йўлида

ҲАЛҚАРО ҲАЁТ

7-бет

Ҳаёт шарбати

КЎЗГУ

8-бет

Ижодий беллашув

Тўрт оёқли илон

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи – 158

ЖАРАЁН

ЭРТАКЛАР – ЯХШИЛИККА ЕТАКЛАР

ТЕАТР

Мамлакатимизда миллий театр санъатининг янада равнақ топиши, ўзига хос анъаналарини ривожлантириши борасида кенг кўдами шилар амала оширилмоқда. Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида халқимиз, айниқса, ўсиб келётган ён авлод маънавиятини юксалишири, унинг мустақил фикри, баркамол шахс бўлиб вояга етиши жараёнида миллий санъатимиз, жумладан, театр ривожига алоҳуда ётвобор қаратилмоқда.

Саксон йилдан ошибдики, ёшлар билан диллашиб, сирлашиб келаётган Республика Ёш томошабинлар театри боажонларга ҳаяжонли дакиқалару олам-олам қувон улашиб келаётчи. Айниқса, якнингдан намойиши бўлиб ўтган «Зумрад ва Киммат» спектаклидан бир олам таасурот олиб театрдан чиқиб келаётган болажонларга дуч келганимизда бунга яна бир бор амин бўлдик. Болаларни бир-иккита савол билан сухбатга тортидик.

— «Зумрад ва Киммат» эртагини ёддан билсангиз керак. Лекин хозир ўзиғизда зохир бўлган табассумдан худди янги эртак-томоша кўрганга ўхшайсиз?

— Эртак менга жудаям ёди, -деди 284-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Жамшид Ахороров.— У мультфильмдаги эртакка ўхшамаса хам жуда қизиқарли экан. Айниқса, тантак ва қизғанчик Кимматнинг киликлари жуда ҳаётий чиқкан.

— Мени эса Зумрадга ҳавасим келди, - деди 5-мактабнинг 3-синф ўқувчиси Рисо-

лат Сайдходжаева. — Унга ўхшаган қиз бўлишинистардим. Синфимиздаги қизларни ҳам Кимматга қиёслай олмайман. Дугонапаримнинг ҳаммаси Зумрадга ўшашни хоҳлашади. Чунки у меҳрибон, меҳнаткаш ва яхши қиз.

Кўриниб турибдики, спектакль болажонларга маъкул келган. Ана шу мавзудаги сухбатимизни театр жамоаси билан ҳам давом эттиридик.

— Театримизнинг ёш режиссёри Баҳтиёр Позилов бежизга ушбу ҳалқ эртагини таъланагани йўқ, - деди биз билан сухбатда театрнинг ижодий жамоа рахбари Гулсара Деконова. — Дарҳакиат, «Зумрад ва Киммат» эртагига ёмонлик ва яхшилик, бойлии ва камбагаллик, меҳр-муҳаббат каби инсонга хос хис-туйгулар ва фазилатлар акс эттирилган. Фарзандларимизнинг ҳақиқий инсон бўлиб етишишида ана шундай беѓубор эртакларнинг тасири катта, деб ўйлайман. Уларга болаликдан нима яхшио нима ёмонлигини, эзгулик ҳамми сабоби бўлишини ўргатишимиз лозим. Шунингдек, саҳна асарлари китобларда битилган эртаклардаги воқеалардан бирор фарз қулаид. Масалан, эртакдаги кампирни спектаклда ўрмон париси образида кўриш мумкин. Бу энг аввало, балаларда табиат ва атроф-муҳитга бўлган тасавур ва ётиборни янада кучайтиради.

— Соҳадаги янги ижодий лойҳаларни кўллаб-куватлаш, санъатга умрани баҳшида этган кишиларнинг заҳматли меҳнатини зозозлаш, театрчун музахассисларни тайёрлашга ҳуқуматимиз томонидан алоҳида аҳамият картилаётгани сир эмас, - деди театр директори ўринбосари Бахром Усмонов. — Булар эса театр ижодкорларини миллий урф-одат ва қадриятларимизни, шунингдек, замонимиз

— Г.ДЕҲҚНОВА: — Бугунги кун мавзудаги саҳна асарлари орасида режиссёр Олимжон Салимов томонидан саҳналаштирилган Шароф Бошбековнинг «Али хўжа — хўжа Али», Шуҳрат Ризаевнинг «Дискотека», Тоҳир Маликнинг «Алвидо болалик» асарлари асосида яратилган «Захарли томчилар» спектакли томошабин ётибо-

риҳамонларини акс эттирувчи, ёшларни юксак маънавий аҳлоқий фазилатлар руҳида тарбиялашга хизмат кулиучи саҳна асарларини яратишга илҳомларимизда. Ҳозир жамоамиз 7 ўздан 70 ўшага бўлган томошабинга завъ берада оладиган ажойиб саҳна асарларини яратиб, уларни хушнуд этмоқда. Шунингдек, жамоамизнинг асосий қисми шиҳояти ёшлардан таркиб топган бўлиб, улар томошабинларга ўз маҳоратларини кўрсатишга ҳаракат килиб келишмоқда.

— Айни пайтда қандай янги асарлар яратилиши, шунингдек, замонавий қаҳрамон образини яратиш борасида нималар қилинди?

— Г.ДЕҲҚНОВА: — Бугунги кун мавзудаги саҳна асарлари орасида режиссёр Олимжон Салимов томонидан саҳналаштирилган Шароф Бошбековнинг «Али хўжа — хўжа Али», Шуҳрат Ризаевнинг «Дискотека», Тоҳир Маликнинг «Алвидо болалик» асарлари асосида яратилган «Захарли томчилар» спектакли томошабин ётибо-

рини қозона олди. Айниқса, «Захарли томчилар» асари болажонларга жуда ҳам маъкул келди, - деди Н.Мажҳамова. — Пиноккио исмли ёғоч болаларнинг тарихи бутун дунё болаларига таниш. Италияда Коллоди шахрининг эса яқинда Бухорода ўтказилган фестивалда замонавий қаҳрамон образини талқин этиган энг яхши асар деб тон олини. Унда ҳам ҳозирги замон ёшларининг ҳаётда ўз ўрнини топиши, енгил-елли ҳаётни эмас, балки машақатли сўқмоқлардан ўтиб бўлсада ўзини англашга, мустақил фикрлашга ўргатади. Умуман, саҳналаштирувичурхубасарларнинг гоявий юқуни олдинга сурӣ, ўта томошабоп асар яратишга ҳаракат килиб келишмоқда.

— Эртак менга жудаям ёди, - деди 2-мактабнинг 3-синф ўқувчиси Рисо-

рини қозона олди. Айниқса, «Захарли томчилар» асари болажонларга жуда ҳам маъкул келди, - деди Н.Мажҳамова. — Пиноккио исмли ёғоч болаларнинг тарихи бутун дунё болаларига таниш. Италияда Коллоди шахрининг эса яқинда Бухорода ўтказилган фестивалда замонавий қаҳрамон образини талқин этиган энг яхши асар деб тон олини. Унда ҳам ҳозирги замон ёшларининг ҳаётда ўз ўрнини топиши, енгил-елли ҳаётни эмас, балки машақатли сўқмоқлардан ўтиб бўлсада ўзини англашга, мустақил фикрлашга ўргатади. Умуман, саҳналаштирувичурхубасарларнинг гоявий юқуни олдинга сурӣ, ўта томошабоп асар яратишга ҳаракат килиб келишмоқда.

— Дарҳакиат, Республика Ёш томошабинлар театрининг ижодий ўнлашиши, унинг ўзига хос ва мос спектакларни томошча килишга ва ўзлари учун керакли хуласалар чиқариб олишларига таъсилаётган. Барча ўз авлодни ана шу спектакларни томошча килишга ва ўзлари учун керакли хуласалар чиқариб олишларига таъсилаётган. Барча ўзларни ҳам жалб килидилар.

— Дарҳакиат, Республика Ёш томошабинлар театрининг ижодий ўнлашиши, унинг ўзига хос ва мос спектакларни томошча килишга ва ўзлари учун керакли хуласалар чиқариб олишларига таъсилаётган. Барча ўзларни ҳам жалб килидилар.

Фан равнақисиз буюк келажакни қуриб бўлмайди.

Ислом КАРИМОВ

лар, ўқув жиҳозлари билан таъминлашга бош-қош бўлди. Ана шу факултетларда домланинг ўзлари келиб маърузалар ўқидилар, бизларни ҳам жалб килидилар.

У киши айниқса илмий кадрлар тайёрлашга катта талаб ва ётибор билан қарар эди. Олий маълумоти мутахassis, албатта, 2-3 йил стажёр-тадқиқотчи бўлиши, илмий мавзуни ва тадқиқ килишининг янги усулини таъланлаш зарур, дердилар.

Устозумларининг охирги йилида мэнга Тошкентда электрон-техника институти очиши учун Тошкентда шароитларни яратиб, яна бир хасталикни юзага чиқариши мумкин эди. Домла тавсия ки郎ган мослама кислородни мөъриди сиёсити берса, организмга ҳам безарар бўлар, ҳам ўпка шамоллашини ўзбеклини олди олинарди.

Устозумларининг охирги йилида мэнга Тошкентда электрон-техника институти очиши учун Тошкентда шароитларни яратиб, яна бир хасталикни юзага чиқариши мумкин эди. Домла тавсия ки郎ган мослама кислородни мөъриди сиёсити берса, организмга ҳам безарар бўлар, ҳам ўпка шамоллашини ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Ўзбекистондаги таъсилаётган охирги йилида мэнга Тошкентда электрон-техника институти очиши учун Тошкентда шароитларни яратиб, яна бир хасталикни юзага чиқариши мумкин эди. Домла тавсия ки郎ган мослама кислородни мөъриди сиёсити берса, организмга ҳам безарар бўлар, ҳам ўпка шамоллашини ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Ўзбекистондаги таъсилаётган охирги йилида мэнга Тошкентда электрон-техника институти очиши учун Тошкентда шароитларни яратиб, яна бир хасталикни юзага чиқариши мумкин эди. Домла тавсия ки郎ган мослама кислородни мөъриди сиёсити берса, организмга ҳам безарар бўлар, ҳам ўпка шамоллашини ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

Бундан ташкири, устоз рахбарлигидаги тавсияни килинган пахтанинг электр индукцион кутиш усули деҳқонларни пахта хосилини кўйша хафтабал кутириши азобидан озод киласади. Йортбошимиз Ислом Каримов «бабзан биттагина илмий кашфиёт мамлакатни бутун дунёга машҳур қилиши мумкин» деб айтганларда ана шундай кашфиётлар назарда тутилганни ўзбеклини олди олинарди.

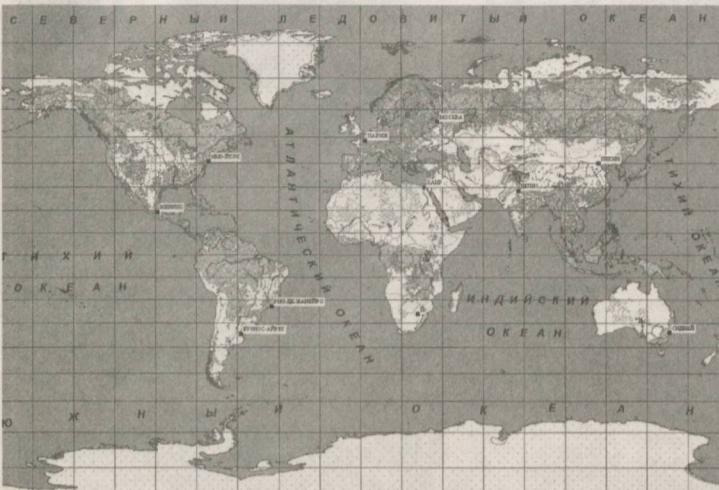
ХАЛҚАРО ҲАЁТ

БИЗНИНГ ШАРХ

1650 йилда голланд географи Б.Варениус томонидан дунё океанини 5та алоҳида қисмга бўлган юяси ўз тасдиғини топадиган кўринади. Ўшанда у ўз манбаларидаги сайдерализ Тинч, Атлантика, Хинд, Шимолий муз ва Жанубий муз океаниларига бўлинган, дея ёзган. Бу фикри 1845 йилда Лондон география жамияти ҳам тасдиқлаган. Эндиликда ушибу фикринг ҳақиқатга яқинлиги аён бўлмоқда. Мутахассисларинг фикрича, бунга асосан сайдерализда иклиз ўзгариб, ҳаво ҳароратининг кўтарилиши, Шимолий муз ва оппоқ ҳарирдай ястаниб ётган Арктика музларининг эриб бораётгани ер юзида нафбатдаги юрик океанинг пайдо бўлишига сабаб бўлаёт.

БЕШИНЧИ ОКЕАН

ЭНДИЛИКДА МАЗКУР ҲУДУДНИНГ ТАДҚИҚ ЭТИЛИШИ ИЛМ-ФАНДА ЯНГИ ЎЗГАРИШЛАРГА ОЛИБ КЕЛАДИ

Океан (юонча Okeanos – Ерни айланиб оқадиган азим дарё)

Олимлар қадимдан океанларни кўп тадқик этишган. Улар XVIII асрда келиб дунё океанини фақат 3 га ажратишган – Тинч, Атлантика ва Хинд океанлари. XX асрнинг 30-йилларидан бошлаб Арктика ҳавzasи синчилаб тешシリлгач, 4 та алоҳида океан – Тинч, Атлантика, Хинд ва Шимолий муз океанлари фанга киритилган. Ҳозирги кунда ушибу океанлар ер юзасининг тахминан 70,8 фоизини эгаллайди.

Олимлар томонидан тақидланадиган, бешинчи уммон Жанубий океан (ёки Антарктида океани) катталиги бўйича ер юзидағи тўртичини океан бўлиб, бутун Антарктида материригини ўраб туради.

2000 йили Гидрография океанларни ташкилоти конференциясида Атлантика, Хинд ва Тинч океанларини ажратиб турувчи сувлик доирасида янги Жанубий океан тушунчаси пайдо бўлганди. Мутахассисларинг фикрича, бунга сабаб Антарктик циркумполляр оқимларни умумлаштириш ва мавжуд сувлик чегараларни аниқ белгилашдан иборат бўлган. Ўшанда Антарктида тадқиқот ишлари олиб борувчи аксарият мамлакатлар томонидан янги океан тушунчалиси қабул килинган (қарши овоз берганлар уни дунё океанининг жанубий қисми деб баҳолашган). Айнан шу йилдан бошлаб Жанубий океан Гидрография океанларни ташкилоти томонидан расман тан олинган. Янги харитада у аллакачон акс этирилган. Австралия олимлари эса Жанубий океан Антарктида билан Австралия ва Янги Зеландия орасидаги жанубий кирғокларни ҳам киритадилар. Тасмания ва Жанубий Австралия кирғок хараталари Жанубий океанинг дengiz худудлари деб қайд этилган.

Жануб океанининг энг катта ҳаҷараси шимолий бўлиб, у бир йўла Атлантика, Хинд ва Тинч океанларини бирлаштириб туради. Океан дengиз музлари хисобидан "бойб" боради, бошқача айтганда, унга ҳеч қандай манба кўйилмайди. Маълумотларда қайд этишича, Жанубий океан геологик жihatдан энг ёш бўлиб, бундан карий 30 миллион йил олдин Жанубий Америка ва Антарктика бир-биридан ажралгач, бу океан ривожлашсан борган. Аҳамияти томони шундаки, шаклланиш жараёни Антарктик циркумполляр оқимлари туфайли ҳалихамон давом этмоқда.

Дengиз ҳарорати -2 ва -10 даражада оралиғида бўлади.

Жанубий океан кўп жihat-

Циклон шамоллар шарқдан бошлаб бутун океан бўйлаб эсиб туради. Кишада ҳарорат -55 даражагача сошиб кетади, айсбергларда йигилган чучук сув захираси ва китлар, турли баъликлар бу океан бойликларининг асосан манбайдир. Айсберглар бу океанда исталган вақтда исталган жойда учраши мумкин. Шу жihatдан "катта музлик"лар кемалар учун доимий ҳавф ҳисобланади. Шунингдек, каттиқ шамол ва бўронлар бу океанда ҳар фасл ҳукмрон.

Азим "дарё"нинг жанубий соҳиҳларида бир қатор порт ва кўлтиқлар мавжуд. Ҳусусан, Шимолий муз океанини яримшарда жойлашган бўлса, "укаси" Жанубий яримшар океанидир. Иккинчидан, Жанубий океанин Антарктика материги ўраб турган бўлса, Шимолий муз океанин Европасиё ва Шимолий Америка материклари билан ўралган.

Океан ҳуқуқ-режими халқаро шартномалар ва тоимиллар, шунингдек, айрим давлатларининг миллий конунгларида акс этган. Жанубий океана ҳам барча дengиз ва океанларга нисбатан кўлланила-диган халқаро ҳужжатлар та-тиқида. Мазкур ҳужжатларга кўра, худуднинг айрим соҳиҳларида кит овлаш қаттий тақиқланади, савдо кемалари қатнови, иммий тадқиқотлар олиб бориш, балиқ ва дengиз хайвонларини овлаш ва ўсимликлар ҳифзи ва бошқа масалаларни тартибла-солади. Бироқ Япония кит овлашга қаратилган битимни тан олмайди ва бу ҳаракатини иммий тадқиқот максадлари учун амалга оширағтганлиги билан оғизлашади.

Океанинг инсоният ҳаётидаги роли тез ўсмокда. Дунё мамлакатлари иқтисодиётининг турли соҳаларида океандан фойдаланишга алоҳида этибор қаратади. Ҳусусан, кемалар қатнови, балиқ овлаш, океан ресурсларидан рационал фойдаланиш, шельфи ӯзлаштириш, сувни чучуклаштириш, шунингдек, дengизларни муҳофаза қилиши ва ифлосланишининг олдини олиш каби иқтисодий, сиёсий ва ҳукукий масалаларни ҳал қилиш билан боғлик. Ўз навбатида БМТнинг фан ва маданият масалалари билан шугула-нуви ЮНЕСКОнинг океанография комиссияси, дengиз ва океанлар остидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш кўмитаси мутахассислари "ёш океан"ни жиддий тадқиқ этишига киришган. Улар уммон қаъридан илм-фанга но-малым бўлган қатор кимматли маълумотларни кўлга киришига ишонишиди.

Бехбуд БОТИРОВ,
«Milliy tiklalish»
шарховчиси

● РАНГИН ДУНЁ

Кейинги ўйларда олимлар сайдерализинг турли бурчакларида асалариларнинг сези-ларли даражада камайиб кетаётгани ҳақида фикрлар билди-риши мокда. Шундай давом этаверса, бу кетишида 2035 йилга бориб асаларилар ер юзидан ўйқ бўлиб кетиши хавфи бор, деган фарзлар ҳам ўйқ эмас.

Ўтган асрнинг охирларида бошланган арилар эпидемияси сабабини аниқлаша макса-дидаги олимлар бир қатор тадқиқотлар ўтказиши. Янги генетик кузатувлар натижасида маълум бўлишича, аввалига арилар қандайдир кучли вирус(LAPV) билан касалланинг оқибатидаги канотлари шол бўлиб қолади. Арилар уясидаги эпидемия тарқалганидан сўнг, улар шу заҳоти у ерни тарк этишиади. Бироқ, эпидемиядан омон қолганига қарамади арилар бошқа унтиҳа ахтаришига мажо-ли етмай, ўйлнинг юзида кирила бошлидай. Олимларнинг тақида ҳашлаши, кишилек хўжалигида ишлатилётган кимёвий моддалар ҳам арилар ҳаётига салбий таъсир кўрсатмади. Бунинг натижасида уларнинг иммун тизими сусайиб бораётган айни таркибида ҳам топилган.

Асалариларнинг ёппасига нобуд бўлиши натижасида инсониятга сезиларди дара-жада зарар етиши шубхасиз. Негаки, одамзот истемол киладиган озуканинг учдан бир қисми айнан ҳашоратлар чанглатидаги ўсимликлардан олинади. Асаларилар эса

саидерализидаги 80 фоиз ўсимликининг чанглатади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Шуниси эътиборлики, асаларичилик асосини ташкил этишига ҳам майлумотларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн. гулга "хизмат" кила олади. Шунинг учун бошқа ҳашоратларга нисбатан асалариларнинг фойдаси кўпроқ.

Айни кунда британиялик олимлар ҳам асалариларга юқсан касалликларни овлашни таъсир кетади. Майлумотларга қараганда, бир асалари оиласи бир кундан 3 млн.

ИЖОДИЙ БЕЛЛАШУВ

Пойтахтимиздаги
Халқаро маданият
карвонсаройда буюк
давлат арбоби, шош ва
шош Захирiddин
Мұхаммад Бобур
тавалдудининг 528
йиллигига багишилан-
ган күргазма ва ижоди-
йи беллашув бўлиб
утди.

Ўзбекистон Бадий академияси, халқаро "Бобур" жамғармаси, "Хунарманд" уюшмаси, Ўзбекистон Бадий ижодкорлар уюшмаси, Камолиддин Беҳзод номидаги мемориал-бог музейи ҳамда Икуо Хирояма номидаги халқаро маданият карвонсаройи томонидан ташкил этилган күргазма ва ижоди беллашувни Ўзбекистон Бадий академияси раиси Турсунали Кўзиев очиб берди. Даставвал, йигилганлар күргазмага кўйилган асарлар билан танишиши. Ўзбекистон Давлат консерваторияси талабалари ижросида Бобур газаллари билан айтилган ашулалар томошибинларга кўтаринки кайфият бағишилади.

Саройнинг яна бир залида эса тамоимила бошқача муҳит хукмрон эди. Бу ерда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогикауниверситети, Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти, Тошкент Архитектура ва Курилиш институти талабалари, Республика дизайн ҳамда рассомлик коллежи, республика тасвирий ва амалий санъат лицей-интернатининг иктидорли ўқувчилари ижод қилиш билан банд. Ёш истеъод соҳиблари "Бобурнома" асари учун маҳсус намуна ҳамда асарни ўқиш давомида олган таассуротлари асосида безакли расмлар чизимоқда.

- Мазкур ижоди беллашувда иктидорли талабаларимиз хаттотли ва миниатюра санъати бўйича ўз маҳоратларини кўрсатишмоқда. Биз устоzlар уларга айрим масалаларда кўмак берилтириб, холос. Назаримда шоғирдларимиздан Авазбек Кодиров ва Санжар Мажидовнинг ҳарқати ёмон эмас. Умуман олганда, бу ерга ташриф буоргандарнинг ҳаммасида ҳам истеъод бор. Уларнинг барига омад тилаймиз, - дейди Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти ўқитувчилари А.Шоюнусов ва З.Сулаймонова.

Ижоди беллашув кун бўйи давом этди. Албатта, ҳар бир беллашувда голиб ҳам, мағлуб ҳам бўлади. Нуғузли ҳайъат аъзолари узоқ тортишув шаҳаркамалардан сўнг голиб ва совинорларни аниқлашиб. Уларга турли даражадаги диплом ва совғалар топширилди. Дарвоқе, "Бобурнома" асарига ишланган миниатюралар күргазмаси 16 февраль куни ҳам бўлиб утди.

Зафар МУҲАММАД,
"Milliy tiklanish"
муҳбири

КЎЗГУ

ФАОЛИЯТ

Ўзбек адабиётининг атоқли намояндаси, етук лирик шоир ва носир Чўлпон "Адабиёт яшаса, миллат яшар", дея таъкидлаган эди. Дарҳақиқат, адабиёт миллат кўзгуси, кўнгли ва руҳ тарбиячисидир. Унинг халқ ҳаёти ва маънавиятидаги ўрни юксак даражада. Ўзбек адабиёти узоқ тарихга ва улкан адабий меросга эга бўлган бой адабиётдир. Тарих силсиласининг ҳар бир босқичи, ҳар бир даври ва ижтимоий муҳими адабиёт зарварақларидан бозгача етиб келган. Адабиёт давр кўзгуси сифатида ўша муҳит ва жамият ҳаётини ўзиди ёрқин намоён қиласди.

ДАВЛАТ АДАБИЁТ МУЗЕЙИ

ИЛМИЙ ФАОЛИЯТИ ЯНАДА РАВНАҚ ТОПМОҚДА

Давлар алоқадорлигининг воситаҳиси ҳамда авлодлар учун улкан маънавий-бадий мерос ҳисобланган адабиётни ўқиб-ўрганиши ва тарғиб-ташвиқ қилиш бугунки давр кишиисидан тинимисиз меҳнат ва изланишлар изчилигини талаб қиласди. Чунки ўзбек адабиётининг ўтмиши, шаклланиши ва ривожланиши олис тарихга бориб тақалади. Минг йиллар көнгидан бошланувчи ҳалқ оғзаки ижодидан тортиб, XIV-XV, XIX-XX асрлар ўзбек адабиётини ўқиб-ўрганиш, очилмаган кирларлари борасида янада чукур-

нашр қилиш ишлари музей фанолари асосини ташкил қиласди.

Бу борада музей илмий ходимларининг юртимиз нашриётлари чоп этилаётган тўплам ва қўлланмалари ҳам талайгина. "Адабиёт музейи кўлэзмалари каталоги инглиз тилида" (2009). С.Хасанов, С.Ходирова ҳамда илмий фанолари номидози Ж.Жўраев томонидан тайёрланган ушбу қўлланма музейдан унумли фойдаланиши ўқувчиларга кўл келади. Мана шундай каталоглардан яна бирни "Каталог рукописи Государственного Музея литературы им. Алишера Навои" деб номланади. Ушбу каталогда музей фондида сакланаётган форс-тожик, араб тилларидаги кўлэзмаларнинг тасвиfi келирилган. Бу кўлэзмалардан XIV- XIX асрлардаги ўзбек, форс-тожик адабиётига оид девон, баёз, кисса, хикоя, нома ва турли илмларга оид ёзма манбалар ҳамда қимматли маълумотлар мавжуд.

Буюк неъмат - истиқолол бизга кўплаб аллома олимларимиз, улугъаждоларимиз номини қайта тикиш имконини берди. Забардаст бобокалонларимизнинг улкан маънавий мероси асарлари, ижод намуналари, муҳим илмий маълумотларини ўқиб-ўрганиши ва уларнинг янги янги кирраларини забт этиш борасида ҳам адабиёт музейиниң жонқунга олимлари самарали натижаларга эришмоқда. Жумладан, буюк аллома Сўфи Оллоэр ижодидан ўрганиб, бир тўпламга йиғиши музей илмий ходими, ёш тадқиқотчи Озодбек

роқ изланиши давр талабидири. Шундан келиб чиқсан холда ўзбек адабиётининг кўплаб фидойилари, жонкуярлари, жумладан, адабиёт гулшанига энди кириб келаётган ёш олимлар адабиётимизнинг ўркин саҳифаларини бутун жаҳон оммасига тақдим иштиқодида олиб борашиб.

Ўзбек адабиётиниң ўркин кирраларини юзага чиқариш максадидан олиб борашиб. Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи илмий ходимларининг ўрни ва самарали меҳнатлари алоҳида таҳсинга сазовордир. Улкан адабий меросни тикилаша ўрганиши асосида ўзбек ҳалқининг маънавий жиҳатдан етук ҳамда унинг жаҳон цивилизациясида юксак илмий салоҳияти билан ўз ўйли ва ўлмас номлашиб мурасига эга бўлган аллома фарзандлари борлиги яна бир бор наём бўлади.

Адабиётимиз тарихини гавдалантиришади аспи кўлэзма манбаларнинг аҳамияти бекиёс. Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи фондида араб, форс-тожик ва ўзбек тилларидаги бундай кўлэзмаларнинг 2000 га яқини сақланади. Музей илмий котиб Диaporam Руслованинг таъқидлашича, бу каби муҳим кўлэзма манбаларни излаб топиш, ўрганиши ва

Алимовнинг хизматлари катта бўлди. Олим Сўфи Оллоэр асарлари ва ижоди юзасидан изланиб, "Ҳидоят-ут-толибий" - "Сабот ул-охизийн" шархи тўпламини нашрга тайёрлади. Ушбу қўлланма Сўфи Оллоэр ижодидан ўрганиб музей жамоасидан бунданда юксак натижаларни кутиб коламиз.

Муҳтарама КОМИЛОВА,
"Milliy tiklanish" муҳбири

Музейнинг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди, олима Шафоат Ҳасановнинг "Мавлоно Ҳожа Қози Пайвандий. Куш тили" (2009) ва "Мулло Курбон Ҳиромий. Тўтинома" (2008) номли қўлланмалари ҳам ўз аҳамиятига кўра жуда куонарли янгилик бўлди. "Тўтинома" китобида Ҳиромийнинг "Тўтинома" достонининг жорий алифодаги тўлиқ матни биринчи марта илмий жиҳатдан ёритилган. Бу қўлланма Ҳиромийнинг тўтиноманависликда тутган ўрнини аниқлаш имконини беради.

"Бобурийлар даври. Ҳиндистон туркий тили ва адабиёт" (2010). Н.Низомиддиновнинг шу номдаги рисоласи ҳиндистонлик туркийтўй шоирлар ҳаёти ва ижодини ўрганишида муҳим манба бўлди. Мазкур китоб орқали сўнгги 25 йил давомида Ҳиндистон ва Покистон кўлэзма фонdlаридан топилган туркийтўй шоирлар месорини яхлит илмий муомалага киритишга муваффақ бўлindi.

Маълумки, аруз илми энг мурakkab илмлардан бўлиб, мумтоз адабиётимиз вакиллари шу вазнда ижод қилишган ва унинг сир-синоатлари ҳақида қимматли маълумотлар ёзиб қолдиришган. Арузга оид бундай билимларни оддий ўқувчига тушунарли қилиб етказишида қатор изланишлар олиб борилди ва ҳамон давом этмода. Бунинг исботи сифатида "Аруз илмидан сабоклар" рисоласини айтишимиз мумкин. Ушбу қўлланмана ҳам музей билан ҳамкорликда қилинаётган ишларнинг ёрқин намунасини замонавий илон турлари билан солишириб кўришмоқда. Айрим мутахассисларнинг тахминича, қадимги дез таърифланаётган илон сувда ёки курукликда калтакесак бўлиб яшаган. Нима бўлганда ҳам ҳозирча олимлар якуний хуносага келишгани ўйк.

ВИКИНГЛАР ХАЗИНАСИ

ЎРТА АСРЛАРГА ТЕГИШЛИ ХАЗИНА КАРТОШКА ЭКИЛГАН МАЙДОНДАН ЧИКДИ.

Хазина Эстониянинг Раазику худудидан топилган бўлиб, тахминан 1060 йилларда викинглар томонидан нашрга тайёрланган бу рисола ўзбек арузни хусусидаги назарий-амалий тадқиқотларга таянган колда бунёд этилди.

Музей илмий дароға сифатида ҳам кўллаб ён олимларнинг шаклланиши ва юзага чиқишида алоҳида ўрин тутади. Қатор олийгоҳларнинг ўзбек филологияси йўналишидаги факултет тадқиқотлари бу ерда илмий изланишлар олиб борашиб, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёклидилар.

Бундан ташқари музей ўз олимларнинг шаклланиши ва юзага чиқишида алоҳида ўрин тутади. Қатор олийгоҳларнинг ўзбек филологияси йўналишидаги факултет тадқиқотлари бу ерда илмий изланишлар олиб борашиб, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёклидилар.

Бундан ташқари музей ўз олимларнинг шаклланиши ва юзага чиқишида алоҳида ўрин тутади. Қатор олийгоҳларнинг ўзбек филологияси йўналишидаги факултет тадқиқотлари бу ерда илмий изланишлар олиб борашиб, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёклидилар.

Умуман олганда Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи илмий ходимларининг шаклланиши ва юзага чиқишида алоҳида ўрин тутади. Қатор олийгоҳларнинг ўзбек филологияси йўналишидаги факултет тадқиқотлари бу ерда илмий изланишлар олиб борашиб, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёклидилар.

Умуман олганда Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи илмий ходимларининг шаклланиши ва юзага чиқишида алоҳида ўрин тутади. Қатор олийгоҳларнинг ўзбек филологияси йўналишидаги факултет тадқиқотлари бу ерда илмий изланишлар олиб борашиб, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёклидилар.

Британиялик олим европалик киролларнинг ҳаётини тадқиқотлари чекиб келинган. Унинг таъкидлашича, жанг майдонида ҳалок бўлган аскарларга караганда киролларнинг жонига 4 марта кўпроқ касд қилинган. Муаллиф 600-1800 йилларда Европа худудида хукмронлик қилингандан 1513 нафар кироллар ҳақида маълумот тўлаш жараёнида уларнинг аскарияти ўз ажали билан вафот этмаганини аниқлайди. Масалан, 889-1094 йилларда шотландиялик 17 (шимоли-шарқий Англия)да хукмронлик қилинган 14 нафар кирол ажали етмай ҳаётдан кўз юмган.

МИТТИ САЙЁРА

ҚУЁШ СИСТЕМАСИДАГИ МИТТИ САЙЁРАГА KEPLER10b НОМИ БЕРИЛДИ.

Америкалик астрономлар томонидан кашф этилган ушбу сайёра ҳажми Еримизнинг борйиги 1,4 диаметргига тенг экан, холос. Олимларнинг айтишича, Kepler10b ўз юлдузини 0,84 кунда айлануб чиқади. Kepler10 юлдузи ҳажми ва ҳароратига кўра Кўшга ўшайди. Шу боис, митти сайёрада ҳарорат ҳамиса иссиқ бўлади. Чунки у Меркурийга караганда Кўшга 20 марта яқин жойлашган. Тоғсимон сайёраннинг ўртча зичлиги эса 8,8 куб сантиметрни ташкил қиласди.

ЗОИРЖНОВ тайёрлади

Газета хафтанинг чоршанба куни чиқади. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 раками билан рўйхатдан ўтган. Буюртма — Г 223, Адади — 9756. Саҳифалори: Акбар ШОДИЕВ. Навбатчи мухаррiri: Ислам ХУДОЁРОВ. Навбатчи: Камолиддин ХОТАМОВ. Электрон почта: e-mail: milliyt@sarkor.uz. Босишига топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 21.10.